WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 1 października 2009 r.*

W sprawie C-141/08 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości, wniesione w dniu 3 kwietnia 2008 r.,

Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware Co. Ltd, z siedzibą w Foshan (Chiny), reprezentowana przez adwokata J.F. Bellisa oraz G. Vallerę, barrister,

strona wnosząca odwołanie,

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

Rada Unii Europejskiej, reprezentowana przez J.P. Hixa, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez E. McGoverna, barrister, wyznaczonego przez B. O'Connora, solicitor,

strona pozwana w pierwszej instancji,

* Język postępowania: francuski.

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez H. van Vlieta, T. Scharfa oraz K. Talabér-Ritz, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

Vale Mill (Rochdale) Ltd, z siedzibą w Rochdale (Zjednoczone Królestwo),

Pirola SpA, z siedzibą w Mapello (Włochy),

Colombo New Scal SpA, z siedzibą w Rovagnate (Włochy),

reprezentowane przez G. Berrischa oraz G. Wolfa, Rechtsanwälte,

Republika Włoska, reprezentowana przez R. Adama, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez W. Ferrante, avvocato dello Stato, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

interwenienci w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann, prezes izby, M. Ilešič (sprawozdawca), A. Tizzano, A. Borg Barthet i E. Levits, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,
sekretarz: R. Şereş, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 marca 2009 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 14 maja 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swym odwołaniu Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware Co. Ltd wnosi o uchylenie wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 29 stycznia 2008 r. w sprawie T-206/07 Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware przeciwko Radzie, Zb.Orz. s. II-1 (zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem"), którym Sąd oddalił skargę wnoszącej odwołanie w przedmiocie stwierdzenia nieważności rozporządzenia Rady (WE) nr 452/2007 z dnia 23 kwietnia 2007 r. nakładającego ostateczne cło antydumpingowe i stanowiącego o ostatecznym pobraniu cła tymczasowego nałożonego na przywóz desek do prasowania pochodzących z Chińskiej

Republiki Ludowej i Ukrainy (Dz.U. L 109, s. 12, zwanego dalej „zaskarżonym rozporządzeniem") w zakresie, w jakim ustanawia cło antydumpingowe na przywóz desek do prasowania produkowanych przez wnoszącą odwołanie.

Ramy prawne

2 W celu ustalenia istnienia dumpingu art. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 384/96 z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony przed dumpingowym przywozem z krajów niebędących członkami Wspólnoty Europejskiej (Dz.U. 1996, L 56, s. 1), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 2117/2005 z dnia 21 grudnia 2005 r. (Dz.U. L 340, s. 17) (zwanego dalej „rozporządzeniem podstawowym") ustanawia w ust. 1–6 ogólne reguły dotyczące metody ustalenia wysokości „wartości normalnej".

3 Artykuł 2 ust. 7 lit. a) rozporządzenia podstawowego ustanawia szczególną regułę dotyczącą metody ustalenia tej wartości normalnej dla przywozu pochodzącego z państw niemających gospodarki rynkowej.

4 W świetle art. 2 ust. 7 lit. b) rozporządzenia podstawowego, do pewnych państw, w tym Chin stosowane są jednakże ogólne reguły przewidziane w ust. 1–6 rzeczonego artykułu, jeśli zostanie wykazane, na podstawie wniosków przedstawionych przez jednego bądź kilku producentów będących przedmiotem dochodzenia, że warunki gospodarki rynkowej przeważają w przypadku tego lub tych producentów.

5 Kryteria i procedura służąca ustaleniu, czy taki przypadek ma miejsce, wskazane są w art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego. Przepis ten stanowi:

„Wniosek na mocy [ust. 7] lit. b) składa się w formie pisemnej oraz zawiera wystarczające dowody, że producent działa w warunkach gospodarki rynkowej, to jest w takich warunkach, gdzie:

— […]

— przedsiębiorstwa posiadają jeden wyraźny zestaw podstawowej dokumentacji księgowej, która jest niezależnie kontrolowana zgodnie z międzynarodowymi standardami księgowości oraz jest stosowana pod każdym względem,

— […].

Ustalenia, czy producent spełnia wyżej wymienione kryteria, dokonuje się w terminie trzech miesięcy od rozpoczęcia postępowania, po przeprowadzeniu szczególnych konsultacji z Komitetem Doradczym oraz po umożliwieniu przedsiębiorstwom wspólnotowym przedstawienia uwag. Ustalenie takie pozostaje w mocy przez cały okres postępowania”.

6 Artykuł 20 rozporządzenia podstawowego, zatytułowany „Ujawnienie”, stanowi w ust. 2, że strony mogą wystąpić z wnioskiem o ostateczne ujawnienie faktów

i ustaleń, na których podstawie zalecane jest zastosowanie ostatecznych środków lub zakończenie dochodzenia. Ustępy 4 i 5 tego artykułu stanowią:

„4. Ostateczne ujawnienie ma formę pisemną. Sporządza się je bezzwłocznie, przy odpowiedniej ochronie informacji poufnych, zwykle nie później niż jeden miesiąc przed ostateczną decyzją lub przedstawieniem przez Komisję propozycji działań ostatecznych, na podstawie art. 9. […] Ujawnienie nie narusza żadnej dalszej decyzji, która może zostać podjęta przez Komisję bądź Radę, ale, w przypadku gdy decyzja taka będzie oparta na innych faktach i ustaleniach, są one niezwłocznie ujawniane.

5. Oświadczenie złożone po ostatecznym ujawnieniu uwzględnia się wyłącznie, w przypadku gdy zostaną one przekazane w terminie określonym przez Komisję dla każdego przypadku, co najmniej dziesięciodniowym, przy należytym uwzględnieniu pilności sprawy".

Okoliczności powstania sporu

7 Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware Co. Ltd (zwana dalej „wnoszącą odwołanie") jest spółką z siedzibą w Foshan (Chiny), produkującą deski do prasowania i dokonującą ich wywozu, w szczególności do Unii Europejskiej.

8 W następstwie skargi wniesionej przez spółki Vale Mill (Rochdale) Ltd, Pirola SpA i Colombo New Scal SpA (zwane dalej „spółkami-interwenientami"), Komisja opublikowała w dniu 4 lutego 2006 r. zawiadomienie o wszczęciu postępowania antydumpingowego dotyczącego przywozu desek do prasowania pochodzących z Chińskiej Republiki Ludowej i Ukrainy (Dz.U. C 29, s. 2).

9 W dniu 23 lutego 2006 r. wnosząca odwołanie złożyła wniosek na podstawie art. 2 ust. 7 lit. b) rozporządzenia podstawowego w sprawie przyznania jej statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej. W czerwcu 2006 r. Komisja przeprowadziła weryfikacje w siedzibie wnoszącej odwołanie i spółki z nią powiązanej, których celem było ustalenie, czy można jej przyznać status przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej oraz ustalenie wartości normalnej omawianych produktów na rynku chińskim.

10 Pismem z dnia 11 sierpnia 2006 r. Komisja powiadomiła wnoszącą odwołanie, że uznała ona, iż nie spełnia ona przesłanek określonych w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego i w związku z tym nie jest możliwe przyznanie jej statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Zdaniem Komisji bowiem dokumenty księgowe wnoszącej odwołanie, jak również sprawozdania z audytu, nie były zgodne z wymogami międzynarodowych standardów rachunkowości (International Accounting Standards, zwanych dalej „standardami MSR"). Pismem z dnia 15 września 2006 r. Komisja udzieliła odpowiedzi na uwagi wnoszącej odwołanie i powiadomiła ją o swojej decyzji o nieprzyznaniu jej statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej.

11 W dniu 30 października 2006 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (WE) nr 1620/2006 nakładające tymczasowe cło antydumpingowe na przywóz desek do prasowania pochodzących z Chińskiej Republiki Ludowej i Ukrainy (Dz.U. L 300, s. 13) (zwane dalej „rozporządzeniem tymczasowym"). Rozporządzenie to potwierdzało oddalenie wniosku o przyznanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej i nakładało cło tymczasowe w wysokości 18,1% na przywóz produkowanych przez wnoszącą odwołanie desek do prasowania.

12 W dniu 1 grudnia 2006 r. i 18 stycznia 2007 r. wnosząca odwołanie przedstawiła swoje uwagi na piśmie w sprawie rozporządzenia tymczasowego, w tym w kwestii ustalenia statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Przedstawiła też swe uwagi ustne w dniu 19 stycznia 2007 r. na przesłuchaniu w siedzibie Komisji. Następnie przedstawiła Komisji oficjalne dane statystyczne dotyczące miesięcznego przywozu chińskiego produktów metalurgicznych w latach 2004 i 2005.

13 Pismem z dnia 20 lutego 2007 r. Komisja przekazała wnoszącej odwołanie dokument w sprawie ujawnienia ostatecznych ogólnych ustaleń oraz dokument w sprawie ujawnienia ustaleń szczegółowych (zwane dalej razem „dokumentami w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r."). W pierwszym dokumencie Komisja poinformowała o swoim zamiarze przyznania wnoszącej odwołanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej i obniżenia w konsekwencji marginesu dumpingu do 0% ze względu na to, że w świetle nowych danych i wyjaśnień, jej wniosek był dopuszczalny i zasadny.

14 Komisja uznała bowiem, że, z jednej strony, uchybienia w praktykach księgowych przedsiębiorstwa, ujawnione na etapie środków tymczasowych, nie miały istotnego wpływu na wyniki finansowe zapisane w księgach rachunkowych oraz że, z drugiej strony, braki w sprawozdaniach, po pierwsze, nie stanowiły problemu w zakresie informacji dotyczących sprzedaży eksportowej, gdyż Komisja zaakceptowała te dane już wcześniej, gdy miała możliwość przeprowadzenia kontroli ich rzetelności, oraz, po drugie, nie miały one charakteru rozstrzygającego w odniesieniu do sprzedaży wewnętrznej, gdyż rozmiary tej sprzedaży nie były na tyle istotne, aby mogła być ona uznana za reprezentatywną. Komisja wskazała również, że w tych okolicznościach wartość normalną należy ustalić w oparciu o koszt produkcji oraz że jego podstawową część stanowił koszt stali. W tym względzie Komisja uznała, że oficjalne chińskie dane statystyczne dotyczące przywozu stali, zebrane w ramach postępowania administracyjnego, potwierdziły rzetelność danych rachunkowych przedsiębiorstwa w zakresie kosztu stali i pozwoliły tym samym na obliczenie wartości normalnej na podstawie wartości konstruowanej w Chinach.

15 Pismem z dnia 2 marca 2007 r. spółki-interwenienci, których skarga doprowadziła do wszczęcia postępowania antydumpingowego, przedstawiły swoje uwagi na temat dokumentu w zakresie ujawnienia ostatecznych ogólnych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r. Podniosły one, że, po pierwsze, wnosząca odwołanie nie spełnia przesłanek określonych w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego oraz, po drugie, że w każdym razie, art. 2 ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie rozporządzenia podstawowego stoi na przeszkodzie temu, aby instytucje dokonywały zmian ustalenia statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej w toku postępowania.

16 W dniu 6 marca 2007 r. komitet doradczy powołany zgodnie z art. 15 rozporządzenia podstawowego (zwany dalej „komitetem doradczym") przeprowadził analizę doku-

mentu roboczego przekazanego mu przez Komisję w dniu 20 lutego 2007 r. Wielu członków komitetu doradczego zakwestionowało przyznanie wnoszącej odwołanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej.

17 Faksem z dnia 23 marca 2007 r. Komisja przesłała wnoszącej odwołanie skorygowany dokument w sprawie ujawnienia ostatecznych ogólnych ustaleń oraz skorygowany dokument w sprawie ujawnienia ustaleń szczegółowych (zwane dalej wspólnie „skorygowanymi dokumentami w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r."), z których wynika, że Komisja dokonała zmiany swoich ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r. w sprawie przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Komisja uznała bowiem w szczególności, że praktyka wnoszącej odwołanie polegająca na kompensacji przychodów i rozchodów oraz zapisie transakcji sprzedaży w księgach rachunkowych w sposób skrótowy, niezgodnie z zasadą memoriałową, stanowiła naruszenie standardów MSR, sprzeczne z wymogami wskazanymi w art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego.

18 W tym samym dniu Komisja przekazała również do konsultacji członkom komitetu doradczego skorygowany końcowy dokument roboczy. Dokument ten został zatwierdzony przez komitet doradczy w dniu 27 marca 2007 r. w ramach procedury pisemnej.

19 W dniu 29 marca 2007 r. Komisja przedłożyła Radzie projekt ostatecznych środków oparty na skorygowanym dokumencie w sprawie ujawnienia ostatecznych ogólnych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r.

20 Termin wyznaczony wnoszącej odwołanie na złożenie uwag dotyczących skorygowanych dokumentów w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r. został wyznaczony na dzień 29 marca 2007 r. Na wniosek wnoszącej odwołanie Komisja przedłużyła ten termin do dnia 2 kwietnia 2007 r.

21 W dniu 2 kwietnia 2007 r. wnosząca odwołanie przedstawiła swoje uwagi w sprawie rzeczonych dokumentów. W tych ramach podważyła ona opinię Komisji, w świetle której wnosząca odwołanie nie spełniała przesłanek wymaganych w celu przyznania jej statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej oraz zażądała nieuwzględnienia opinii podmiotów, które wniosły skargę, w świetle której art. 2 ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie rozporządzenia podstawowego zakazuje Komisji dokonywania zmian pierwotnej decyzji o odmowie przyznania tego statusu.

22 Pismem z dnia 4 kwietnia 2007 r. Komisja udzieliła odpowiedzi, w której potwierdziła swoje wnioski dotyczące niespełnienia przesłanek wymaganych w celu przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Komisja podniosła ponadto, że orzecznictwo dotyczące oceny wniosków o przyznanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej nie pozwala na dokonywanie ponownej oceny ustalonych okoliczności.

23 Pismem z dnia 5 kwietnia 2007 r. wnosząca odwołanie zażądała od Komisji przekazania Radzie projektu ostatecznych środków opartego na dokumencie w sprawie ujawnienia ostatecznych ogólnych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r., gdyż opinia dotycząca statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej została wydana, według wnoszącej odwołanie, z naruszeniem prawa.

24 W dniu 23 kwietnia 2007 r. Rada przyjęła zaskarżone rozporządzenie. Nałożono w nim ostateczne cło antydumpingowe w wysokości 18,1% na przywóz desek do prasowania produkowanych przez wnoszącą odwołanie.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

25 Skargą wniesioną do sekretariatu Sądu w dniu 12 czerwca 2007 r. wnosząca odwołanie przedstawiła skargę o stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia w zakresie, w jakim ustanawia ono cło antydumpingowe na przywóz produkowanych przez nią

desek do prasowania. Tego samego dnia wniosła ona o przeprowadzenie postępowania przyspieszonego, który to wniosek uwzględniono. Do postępowania, jako interwenienci popierający żądania Rady, przystąpiły: Komisja, spółki-interwenienci i Republika Włoska.

26 W zaskarżonym wyroku Sąd oddalił skargę wnoszącej odwołanie, która była oparta na dwóch zarzutach, odpowiednio, na naruszeniu prawa przy stosowaniu art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego oraz na naruszeniu prawa do obrony i art. 20 ust. 5 tego rozporządzenia.

27 Na poparcie pierwszego zarzutu wnosząca odwołanie podniosła, że jedyne wyjaśnienie nagłej zmiany stanowiska Komisji dotyczącego przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej zostało zawarte w piśmie z dnia 4 kwietnia 2007 r., w którym Komisja przyznała, że orzecznictwo dotyczące oceny wniosków o przyznanie tego statusu nie pozwala na dokonywanie ponownej oceny ustalonych okoliczności faktycznych. Jednakże art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego, interpretowany w świetle wyroku Sądu z dnia 14 listopada 2006 r. w sprawie T-138/02 Nanjing Metalink przeciwko Radzie, Zb.Orz. s. II-4347, w żadnym razie nie wyklucza możliwości, by Komisja, w okolicznościach takich jak w niniejszej sprawie, dokonała zmiany swego pierwotnego stanowiska. Wykładnia przyjęta przez Komisję, w szczególności w zakresie ostatniego zwrotu w tym przepisie jest ponadto sprzeczna z zasadą dobrej administracji. Propozycja środków ostatecznych jest w konsekwencji oparta na naruszeniu tego przepisu, co prowadzi też do wypaczenia spornego rozporządzenia.

28 W swej ocenie pierwszego zarzutu Sąd dążył do ustalenia w pkt 42–50 zaskarżonego wyroku, czy Komisja dokonała zmiany swojego projektu zawartego w dokumencie w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r., zważywszy, że nie jest ona uprawniona do dokonywania ponownej oceny ustalonych okoliczności faktycznych. W tym zakresie Sąd stwierdził najpierw, że w zaskarżonym rozporządzeniu, a w szczególności w jego motywach od dwunastego do czternastego, odmowa zmiany ustalenia statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej, dokonanego w rozporządzeniu tymczasowym, nie była uzasadniona przeszkodą w dokonaniu ponownej oceny ustalonych okoliczności zawartą w art. 2

ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie rozporządzenia podstawowego, lecz niezgodnością praktyk księgowych wnoszącej odwołanie ze standardami MSR oraz brakiem nowych dowodów, które mogłyby wpłynąć na tę ocenę.

29 Sąd stwierdził następnie, że tym bardziej nie wynika ze skorygowanych dokumentów w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r., iż odmowa Komisji przedłożenia projektu przyznania wnoszącej odwołanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej była uzasadniona zakazem dokonywania ponownej oceny ustalonych okoliczności faktycznych.

30 Sąd stwierdził wreszcie, że jedynym dokumentem, w którym Komisja podnosi, że orzecznictwo dotyczące ustalania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej nie pozwala na dokonywanie ponownej oceny ustalonych okoliczności, jest pismo Komisji z dnia 4 kwietnia 2007 r. Sąd stwierdził tam jednak, w pkt 49 zaskarżonego wyroku, że z całości rzeczonego pisma wynika, iż uwagi Komisji dotyczące niemożności dokonywania ponownej oceny ustalonych okoliczności mają charakter uboczny, gdyż instytucja ta oparła swoją odmowę przedłożenia projektu przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej na ocenie kwestii, czy wnosząca odwołanie spełniła mające zastosowanie przesłanki materialnoprawne.

31 Sąd stwierdził w pkt 50 zaskarżonego wyroku, że zarzut wnoszącej odwołanie, zgodnie z którym Komisja oparła się w tej sprawie na zakazie dokonywania ponownej oceny ustalonych okoliczności, nie znajduje poparcia w okolicznościach faktycznych. Sąd orzekł, że z tego powodu zarzut pierwszy nie może zostać uwzględniony, a w konsekwencji dyskusja dotycząca interpretacji art. 2 ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie rozporządzenia podstawowego oraz ww. wyroku w sprawie Nanjing Metalink przeciwko Radzie pozbawiona jest znaczenia.

32 Sąd dodał w pkt 54 zaskarżonego wyroku, że okoliczność, iż w uzasadnieniu zaskarżonego rozporządzenia nie zostało wyjaśnione, w jakim zakresie wnioski zawarte w dokumencie w sprawie ujawnienia ostatecznych ogólnych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r. były bezzasadne, oraz okoliczność — przy założeniu, że zostanie ona wykazana — iż Komisja nie przedstawiła wyjaśnień w tym zakresie, nie powodują, same w sobie, niezgodności z prawem zaskarżonego rozporządzenia.

33 Co się tyczy drugiego zarzutu opartego na naruszeniu prawa do obrony i art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego, zostały one oddalone w pkt 63–76 zaskarżonego wyroku. Wnosząca odwołanie podniosła, że naruszenie to wynikało z okoliczności, że Komisja przedłożyła Radzie projekt ostatecznych środków oparty na skorygowanym dokumencie w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r. w zaledwie sześć dni po ich podaniu do wiadomości wnoszącej odwołanie, nie czekając na upływ dziesięciodniowego terminu określonego w art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego i cztery dni przed terminem wyznaczonym wnoszącej odwołanie na przedstawienie uwag.

34 Sąd postanowił na wstępie w pkt 63–70 zaskarżonego wyroku, że Komisja poprzez tę okoliczność rzeczywiście naruszyła art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego. Orzekł on w szczególności, że przekazanie przez Komisję projektu Radzie nie mogło nastąpić przed upływem przewidzianego w tym przepisie terminu dziesięciu dni. Zdaniem Sądu za wykładnią tą przemawia zarówno brzmienie art. 20 ust. 4 rozporządzenia podstawowego i konieczność dokonania wykładni art. 20 ust. 4 i 5 w sposób spójny, jak też potrzeba zagwarantowania, by ewentualne uwagi zainteresowanych stron zostały rzeczywiście uwzględnione przez Komisję. Zatem wskazał on, że sama okoliczność, iż Radzie przedstawiono już projekt środków ostatecznych, może sama w sobie wpływać na skutki, które mogą wynikać z tych uwag.

35 W tym zakresie Sąd stwierdził ponadto, że Komisja była zobowiązana poinformować zainteresowane strony o swym nowym stanowisku, przedstawionym w skorygowanych dokumentach w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r. Sąd stwierdził w tym zakresie, że ponieważ art. 20 ust. 4 rozporządzenia podstawowego wyraźnie odsyła do „innych faktów i ustaleń", nie potwierdza on stanowiska, którego broniła Komisja, w świetle którego sama zmiana oceny okoliczności faktycznych, które pozostały niezmienione, nie wymaga żadnego podania do wiadomości zainteresowanym stronom.

36 Sąd stwierdził jednakże w pkt 71–76 zaskarżonego wyroku, że naruszenie art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego nie miało charakteru mogącego wpłynąć na treść zaskarżonego rozporządzenia oraz, tym samym, na prawo wnoszącej odwołanie do obrony, a zatem na niezgodność z prawem i na stwierdzenie nieważności zaskarżonego

rozporządzenia. Przypomniał on, że naruszenie to może prowadzić do stwierdzenia nieważności zaskarżonego rozporządzenia jedynie wówczas, gdy istnieje możliwość, że z powodu tej nieprawidłowości postępowanie administracyjne mogłoby doprowadzić do innego wyniku, co w konkretny sposób wpływałoby na prawo wnoszącej odwołanie do obrony.

37 W tym względzie Sąd stwierdził, że, co się tyczy kwestii ustalenia statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej, z akt sprawy nie wynika, że skorygowane dokumenty w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r., zawierały nowe okoliczności faktyczne, które nie zostały wcześniej podane do wiadomości wnoszącej odwołanie. Sąd wskazał, że w dokumentach tych Komisja poinformowała jedynie wnoszącą odwołanie o zamiarze zmiany swojego poprzedniego stanowiska i, co za tym idzie, utrzymania decyzji przyjętej początkowo w dniu 15 września 2006 r. i wprowadzonej w życie w rozporządzeniu tymczasowym. Jednakże wnosząca odwołanie miała już okazję wypowiedzenia się podczas wcześniejszego etapu postępowania administracyjnego w przedmiocie ponownie przedstawionego w tych dokumentach stanowiska.

38 Co się tyczy uwag przedstawionych przez stronę wnoszącą odwołanie w piśmie z dnia 2 kwietnia 2007 r. dotyczących zastosowania ostatniego zdania art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego oraz ww. wyroku w sprawie Nanjing Metalink przeciwko Radzie, Sąd orzekł w pkt 75 zaskarżonego wyroku, że nie miały one, w każdym razie, charakteru mogącego wpłynąć na treść zaskarżonego rozporządzenia, gdyż, jak zostało również stwierdzone w ramach pierwszego zarzutu, odmowa przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej była oparta na zastosowaniu przesłanek materialnoprawnych.

W przedmiocie odwołania

39 Wnosząca odwołanie zwraca się do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględniania żądań przedstawionych Sądowi w zakresie stwierdzenia nieważności spornego rozporządzenia w zakresie, w jakim ma do niej zastosowanie.

40 Rada, spółki-interwenienci i Republika Włoska wnoszą o oddalenie odwołania. Komisja wnosi, by Trybunał stwierdził niedopuszczalność odwołania lub je oddalił.

41 Na poparcie swego odwołania wnosząca odwołanie podnosi dwa zarzuty oparte odpowiednio na błędzie w ocenie znaczenia debaty dotyczącej wykładni art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego, prowadzącym do oczywistego wypaczenia dowodów zawartych w aktach sprawy oraz błędnym ustaleniu w przedmiocie skutków naruszenia art. 20 ust. 5 tego rozporządzenia.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

42 W swym pierwszym zarzucie wnosząca odwołanie podnosi, że Sąd nie odpowiedział na pierwszy zarzut żądania stwierdzenia nieważności, który odrzucił na podstawie ustalenia — oczywiście sprzecznego z dowodami zawartymi w aktach sprawy — że debata dotycząca wykładni art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego i pkt 44 ww. wyroku w sprawie Nanjing Metalink przeciwko Radzie jest pozbawiona znaczenia dla celów niniejszej sprawy.

43 Pierwsza część tego zarzutu jest oparta na naruszeniu przez Sąd prawa w zakresie, w jakim materialna nieprawidłowość tego ustalenia wynika z dowodów zawartych w aktach sprawy, a w szczególności z pism Rady i Republiki Włoskiej.

44 Tak więc Rada sama przyznała, że to właśnie dlatego, że Komisja stwierdziła, iż nie zostały spełnione przesłanki niezbędne dla zmiany pierwotnego stanowiska, wskazane w ww. wyroku w sprawie Nanjing Metalink przeciwko Radzie, powróciła do niego. Republika Włoska również potwierdziła, że kwestia wykładni art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego w świetle ww. wyroku w sprawie Nanjing Metalink przeciwko Radzie, istotnie miała decydujące znaczenie dla decyzji Komisji o przedstawieniu projektu środków ostatecznych na podstawie jej pierwotnej propozycji. W tych okolicznościach i wobec braku nowych okoliczności faktycznych w skorygowanych dokumentach w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r., którą Sąd sam zauważył w pkt 72 wyroku, ustalenie Sądu, w świetle którego rzeczona kwestia ma wyłącznie charakter „incydentalny", jest dotknięte rażącym błędem.

45 W drugiej części tego zarzutu wnosząca odwołanie podnosi, że Sąd niesłusznie odmówił rozpatrzenia tej kwestii.

46 Rada uważa, że pierwszy zarzut odwołania nie może ze względu na jego wybiórczy charakter podawać w wątpliwość oceny faktów dokonanej przez Sąd. Tak więc w twierdzeniach wnoszącej odwołanie nie uwzględniono wszystkich elementów akt sprawy i pominięto w szczególności odesłanie do trzech tekstów, na których oparł się Sąd. Odpowiedź na skargę przedstawiona przez Radę w postępowaniu przed Sądem nie zawiera ponadto żadnych elementów dowodowych. Rada kwestionuje ponadto, by wykładnia art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego miała istotne znaczenie w tej sprawie, gdyż każdy rodzaj interpretacji prowadzi do tego samego rezultatu. W każdym razie okoliczność, czy wykładnia ta miała czy też nie miała istotnego znaczenia, nie pozwala na stwierdzenie, że Komisja przyjęła argument, zgodnie z którym była zobowiązana do niedokonywania modyfikacji swej pierwotnej decyzji.

47 Komisja zastanawia się nad mocą dowodową uwag Rady i Republiki Włoskiej w tym kontekście, jako że są one podmiotami trzecimi, przez co utrudniona jest ocena przez nie powodów, dla których Komisja powróciła do swej pierwotnej decyzji. W każdym

razie uwagi te nie dowodzą, by Sąd wypaczył dowody. Powracając do swej pierwotnej decyzji, Komisja uwzględniła nowe okoliczności przedstawione przez wnoszącą odwołanie, stwierdzając jednakże, w świetle wszystkich reakcji, rozpatrywanych jako całość, że pomimo tych elementów status przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej nie mógł zostać przyznany wobec istotnych braków w księgowości wnoszącej odwołanie. Tak więc projekt środków ostatecznych nie został oparty na zakazie zmiany pierwotnej odmowy tego statusu, lecz na ustaleniu, że wnosząca odwołanie nie spełniała znajdujących zastosowanie kryteriów materialnoprawnych. Komisja podnosi, że zmieniłaby swą pierwotną decyzję, gdyby była przekonana, że wnosząca odwołanie przedstawiła nowe okoliczności uzasadniające przyznanie tego statutu.

48 Republika Włoska twierdzi, że Sąd słusznie orzekł, że brak było nowych okoliczności faktycznych lub dowodów uzasadniających zmianę pierwotnej decyzji Komisji w przedmiocie przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Zatem Komisja oparła swe przekonanie, które doprowadziło ją do potwierdzenia jej pierwotnej decyzji, nie tylko na zakazie zmiany opinii, lecz również na znaczącej okoliczności, że poważne nieprawidłowości, które stwierdzono, nie mogły zostać usunięte przez nowe elementy dowodowe. Pismo Komisji z dnia 4 kwietnia 2007 r. szeroko przedstawia powody, które doprowadziły tę instytucję do potwierdzenia pierwotnej decyzji. Okoliczność, że w niniejszej sprawie przesłanki pozwalające Komisji w trybie wyjątkowym na zmianę jej stanowiska w kwestii przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej, była tylko jednym z tych powodów.

49 Spółki-interwenienci podnoszą, że pierwszy zarzut jest oczywiście bezzasadny w zakresie, w jakim wnosząca odwołanie nie wykazała, że Sąd zniekształcił przedstawione mu dowody. Wnosząca odwołanie nie zakwestionowała pogłębionej analizy istotnych dla sprawy dokumentów dokonanej przez Sąd, co wystarcza, by oddalić pierwszy zarzut. Ponadto ani z przedstawionych Sądowi pism Rady i Republiki Włoskiej, ani z pkt 72 zaskarżonego wyroku, na który wskazuje wnosząca odwołanie, nie wynikają twierdzenia, które usiłuje ona z nich wywieść. Tytułem subsydiarnym spółki-interwenienci podnoszą, że dokonana przez wnoszącą odwołanie wykładnia ww. wyroku w sprawie Nanjing Metalink przeciwko Radzie jest błędna.

Ocena Trybunału

50 Pierwszy zarzut podniesiony przez wnoszącą odwołanie, że Sąd niesłusznie uznał, iż nie ma potrzeby rozstrzygania kwestii wykładni art. 2 ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie rozporządzenia podstawowego, opiera się na twierdzeniu, że Sąd wypaczył dowody zawarte w aktach sprawy, by dojść do wniosku, że w niniejszej sprawie Komisja nie oparła się na zakazie ponownej oceny ustalonych okoliczności faktycznych oraz że debata w przedmiocie tego pytania jest w konsekwencji pozbawiona znaczenia.

51 Należy stwierdzić, że Sąd oparł się w tym zakresie na motywach dwunastym i czternastym spornego rozporządzenia, na skorygowanych dokumentach w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r. oraz na piśmie Komisji z dnia 4 kwietnia 2007 r.

52 Co się tyczy spornego rozporządzenia oraz skorygowanych dokumentów w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r., Sąd stwierdził w pkt 43–45 zaskarżonego wyroku, że nie wynika z nich, by odmowa Komisji zaproponowania przyznania wnoszącej odwołanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej była uzasadniona zakazem ponownej oceny ustalonych okoliczności faktycznych. Sąd wskazał w szczególności w tym kontekście, że dokumenty te uzasadniały odmowę rzeczonego statusu z powodu braku zgodności praktyk księgowych wnoszącej odwołanie z normami MSR i opierały się zatem na kryterium materialnoprawnym. Stwierdzenia te nie zostały zakwestionowane przez wnoszącą odwołanie.

53 Co się tyczy pisma Komisji z dnia 4 kwietnia 2007 r., Sąd stwierdził w pkt 46 i 47 zaskarżonego wyroku, że odsyła ono do orzecznictwa Sądu zakazującego nowej oceny ustalonych okoliczności. Sąd stwierdził jednakże w pkt 48 rzeczonego wyroku, że w piśmie tym Komisja uzasadniła odmowę przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej po pierwsze okolicznością, że w księgach rachunkowych wnoszącej odwołanie nie przestrzegano MSR, a po drugie,

że informacje dotyczące ceny stali nie pozwalały na dokonanie ponownej oceny uchybień stwierdzonych w księgach rachunkowych wnoszącej odwołanie.

54 Wnosząca odwołanie nie kwestionuje tych ustaleń, lecz nie zgadza się z oceną dokonaną przez Sąd na ich podstawie w pkt 49 zaskarżonego wyroku, w świetle której z całości tego pisma wynika, że uwagi Komisji dotyczące niemożności dokonywania ponownej oceny ustalonych okoliczności mają charakter incydentalny, gdyż instytucja ta oparła swoją odmowę przedłożenia projektu przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej na ocenie kwestii, czy wnosząca odwołanie przestrzegała mających zastosowanie przesłanek materialnoprawnych.

55 Wnosząca odwołanie zwróciła się do Trybunału o zastąpienie przezeń oceny dokonanej przez Sąd.

56 Jednakże zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału jedynie Sąd jest właściwy do dokonywania, po pierwsze, ustaleń faktycznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy nieprawidłowość jego ustaleń wynika z przedstawionych mu akt sprawy, a po drugie, oceny ustalonych okoliczności faktycznych. Ocena okoliczności faktycznych nie stanowi zatem, z wyjątkiem przypadków wypaczenia przedstawionych dowodów, kwestii prawnej poddanej kontroli Trybunału (zob. wyroki: z dnia 11 lutego 1999 r. w sprawie C-390/95 P Antillean Rice Mills i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-769, pkt 29; z dnia 15 czerwca 2000 r. w sprawie C-237/98 P Dorsch Consult przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. I-4549, pkt 35; z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie C-425/07 P AEPI przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-3205, pkt 44).

57 W zakresie, w jakim wnosząca odwołanie podnosi wypaczenie pisma Komisji z dnia 4 kwietnia 2007 r., należy stwierdzić, że nie można zarzucić Sądowi wypaczenia jego treści. Jak bowiem podkreśliła w pkt 77 i 78 swej opinii rzecznik generalna, nawet jeśli

możliwa byłaby wykładnia tego pisma w sposób proponowany przez wnoszącą odwołanie, stwierdzić należy, iż wykładnia taka nie jest jedynym ustaleniem, które może zostać wywiedzione z tekstu pisma.

58 Ponadto Trybunał nie może zgodzić się z tezą wnoszącej odwołanie, iż jedynym możliwym wyjaśnieniem zmiany stanowiska Komisji jest to, że została ona przekonana przez argumentację spółek-interwenientów i pewnych państw członkowskich w ramach komitetu antydumpingowego, zgodnie z którą art. 2 ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie rozporządzenia nie pozwala Komisji na zmianę pierwotnej decyzji o nieprzyznaniu wnoszącej odwołanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej.

59 Jak Sąd stwierdził w pkt 14 zaskarżonego wyroku, spółki-interwenienci oparły się w swych uwagach dotyczących dokumentu w sprawie ujawnienia ostatecznych ogólnych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r., przedstawionych w dniu 2 marca 2007 r., przede wszystkim na argumencie, że wnosząca odwołanie nie spełniała przesłanek materialnoprawnych, o których mowa w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego.

60 Z rzeczonego pisma wynika, że spółki-interwenienci w szczególności wskazały, że kryterium to musi być interpretowane ściśle oraz że dla jego oceny bez znaczenia jest, czy braki w księgowości wnoszącej odwołanie, które nie zostały przez nią podważone i które stanowią pod szeregiem względów naruszenie standardów MSR, miały istotnie wpływ na wynik finansowy. Podniosły one ponadto, że wyjaśnienia wnoszącej odwołanie w tym przedmiocie są w każdym razie nieprawidłowe i że Komisja nie przedstawiła wyjaśnienia, dlaczego je przyjęła. Wreszcie podniosły one, że dowód w zakresie chińskich cen przywozu stali nie ma znaczenia w zakresie kwestii, czy księgi wnoszącej odwołanie były zgodne ze standardami MSR, a w każdym razie wykorzystywała ona głównie i wyłącznie stal pochodzenia krajowego.

61 Komisja wyjaśniła w swych uwagach interwenienta przedstawionych przed Sądem, że w następstwie uwag spółek-interwenientów i wahania pewnych państw członkowskich w zakresie przyznania wnoszącej odwołanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej, na podstawie przedstawionych przez nią danych w zakresie cen stali przywożonej do Chin, dokonała rozważenia tej kwestii. W świetle tych reakcji doszła do wniosku, że wobec braków stwierdzonych w księgowości wnoszącej odwołanie rzeczone dane nie mogą prowadzić do stwierdzenia, że kryterium wskazane w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego zostało spełnione i że wobec tego odmowa rzeczonego statusu wnoszącej odwołanie była nieunikniona. Komisja podkreśliła też w tym kontekście, że w żadnym razie nie była zmuszona do przedstawienia Radzie projektu środków ostatecznych, które uznałaby za błędne, i że uważa, iż ww. wyrok w sprawie Nanjing Metalink przeciwko Radzie nie nakładał na nią takiego ograniczenia.

62 W tych okolicznościach Sąd mógł stwierdzić na podstawie dowodów zawartych w aktach sprawy, że wbrew sugestii wnoszącej odwołanie zmiana stanowiska Komisji pomiędzy z jednej strony dokumentami w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r. a z drugiej strony skorygowanymi dokumentami w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r. nie była spowodowana zakazem zmiany pierwotnej decyzji o odmowie przyznania wnoszącej odwołanie takiego statusu, lecz rozważaniami w zakresie wykładni kryterium materialnoprawnego, o którym mowa w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego.

63 Ponadto stwierdzenia tego nie podważa argument wnoszącej odwołanie, iż treść uwag przedstawionych w pierwszej instancji przez Radę i rząd włoski wykazuje, że rzeczona zmiana stanowiska została spowodowana przez zakaz zmiany pierwotnej decyzji. Jak wskazała bowiem rzecznik generalna w pkt 79 i 80 swej opinii, nawet gdyby te uwagi uznać za „dowody", nie ma wątpliwości, że inne elementy akt sprawy, w szczególności przedstawione przez Komisję przed Sądem uwagi interwenienta przeczą temu, co wynika z nich zdaniem wnoszącej odwołanie. W świetle okoliczności, że uwagi Rady i Republiki Włoskiej nie mają bezwzględnej mocy dowodowej oraz że Sąd musi

przedstawić ogólną ocenę wszystkich elementów akt sprawy, nie można zarzucić Sądowi, że wypaczył te elementy, przyjmując w istocie wyjaśnienia samej Komisji co do zmiany jej stanowiska zamiast rzekomo sugerowanych przez strony trzecie w stosunku do wewnętrznego procesu decyzyjnego Komisji.

64 Zatem nie można zarzucić Sądowi, że wypaczył dowody zawarte w aktach sprawy, orzekając, iż twierdzenia wnoszącej odwołanie, zgodnie z którymi Komisja oparła się w niniejszej sprawie na zakazie ponownej oceny ustalonych faktów, nie znajdują oparcia w okolicznościach faktycznych.

65 Wobec powyższego zarzut pierwszy odwołania należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego

Argumentacja stron

66 W swym zarzucie drugim wnosząca odwołanie podnosi, że Sąd niesłusznie uznał, iż stwierdzone przezeń naruszenie jej prawa do obrony nie może prowadzić do stwierdzenia nieważności spornego rozporządzenia z tego powodu, że brak jest jakiejkolwiek możliwości, by postępowanie administracyjne mogło mieć inny wynik. W zakresie, w jakim kwestia wykładni art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego nie ma charakteru incydentalnego lecz charakter zasadniczy, rzeczone naruszenie

pozbawia wnoszącą odwołanie możliwości wykazania Komisji, że rzeczona wykładnia była przez to błędna i że Komisja była w pełni uprawniona do przedstawienia Radzie projektu środków ostatecznych opartych na dokumencie w sprawie ogólnego ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r. Miało to konkretny wpływ na sytuację wnoszącej odwołanie w zakresie, w jakim została pozbawiona możliwości, by postępowanie administracyjne doprowadziło do radykalnie odmiennego wyniku.

67 Rada, popierana przez Komisję, spółki-interwenientów i Republikę Włoską, zgadza się z ustaleniami Sądu, iż naruszenie art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego nie musiało prowadzić do stwierdzenia nieważności spornego rozporządzenia, ponieważ w niniejszej sprawie prawo do obrony nie zostało naruszone.

68 Zdaniem tych stron drugi zarzut odwołania jest oparty na błędnych założeniach, w szczególności, że wnosząca odwołanie mogła przedstawić nowe argumenty, które mogły doprowadzić do zmiany opinii Komisji, że decyzja Komisji o powrocie do jej pierwotnego stanowiska była uzasadniona zakazem jego zmiany oraz że Sąd stwierdził naruszenie prawa do obrony wnoszącej odwołanie. Komisja wywodzi z tego wniosek, że drugi zarzut jest niedopuszczalny lub pozbawiony znaczenia. Spółki-interwenienci uważają, że zarzut ten jest oczywiście niedopuszczalny lub bezpodstawny, podnosząc m.in., że wnosząca odwołanie nie wskazała kwestionowanego przez nią ustalenia zaskarżonego wyroku i nie określiła wyraźnie naruszenia prawa zarzucanego Sądowi.

69 Rada, Komisja i tytułem subsydiarnym spółki-interwenienci kwestionują jednakże dokonaną przez Sąd wykładnię art. 20 ust. 4 i 5 rozporządzenia podstawowego, w świetle której przewiduje on dla wszystkich przypadków termin dziesięciu dni na przedstawienie uwag, gdy Komisja opiera swą decyzję na innych faktach i ustaleniach niż wskazane w ostatecznym ujawnieniu. Wykładnia taka nie wynika w szczególności z brzmienia art. 20 ust. 4 rozporządzenia podstawowego, jest nieproporcjonalna i naraża Komisję na znaczne trudności praktyczne w zakresie formalnych terminów przewidzianych w rozporządzeniu.

70 Komisja twierdzi w szczególności, że skorygowane dokumenty w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r. stanowiły „powiadomienie" w rozumieniu art. 20 ust. 4 rozporządzenia podstawowego a nie „ostateczne ujawnienie" w rozumieniu art. 20 ust. 5, wobec czego termin wskazany w art. 20 nie ma zastosowania.

71 Rada twierdzi ponadto, że ogólne prawo do obrony ma zastosowanie niezależnie od wykładni art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego i że termin nałożony przez to prawo zależy od okoliczności sprawy. Termin dziesięciu dni rozpoczynający swój bieg od notyfikacji przez Komisję innych faktów i ustaleń niż wskazane w ostatecznym ujawnieniu, nie jest zawsze niezbędny do zagwarantowania poszanowania prawa do obrony.

Ocena Trybunału

72 Zarzut drugi odwołania jest skierowany przeciwko stwierdzeniu Sądu w pkt 76 zaskarżonego wyroku, w świetle którego naruszenie przez Komisję art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego nie wpłynęło na treść spornego rozporządzenia, a zatem i prawo wnoszącej odwołanie do obrony.

73 Tytułem wstępu należy stwierdzić, że wbrew temu, co twierdzą w szczególności Rada i Komisja, Sąd nie dopuścił się naruszenia prawa, orzekając w pkt 70 zaskarżonego wyroku, że ta ostatnia istotnie naruszyła art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego, przekazując Radzie projekt środków ostatecznych w sześć dni po przekazaniu wnoszącej odwołanie skorygowanych dokumentów w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r., a zatem przed upływem dziesięciodniowego terminu wyznaczonego w tym przepisie.

74 Sąd słusznie stwierdził, że Komisja była w tej sprawie zobowiązana poinformować wnoszącą odwołanie o swym nowym stanowisku, wskazanym w skorygowanych dokumentach w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r. i że przekazując te dokumenty, powinna była przestrzegać terminu wskazanego w art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego.

75 W tym zakresie należy na wstępie stwierdzić, że wbrew temu, co sugerują Komisja i Rada, w niniejszej sprawie nie powstaje pytanie, czy wszelkie mniej znaczące zmiany ostatecznego ujawnienia muszą również zostać zakwalifikowane jako „ujawnienie" w rozumieniu tego przepisu, wymagając przestrzegania wyznaczonego w nim terminu.

76 W tym kontekście wystarczy stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie chodzi o taką mniej znaczącą zmianę, lecz o zasadniczą zmianę stanowiska Komisji pomiędzy przekazaniem dokumentów w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r. a przekazaniem dokumentów z dnia 23 marca tegoż roku, która to zmiana miała dla wnoszącej odwołanie poważne konsekwencje, prowadząc w szczególności do projektu ostatecznego cła antydumpingowego w wysokości 18,1% w miejsce stawki w wysokości 0%, przewidzianej w pierwszym ostatecznym ujawnieniu.

77 Następnie Sąd słusznie orzekł, że w zakresie, w jakim zastosowanie ma art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego, Komisja nie może przekazać ostatecznego projektu Radzie przed upływem terminu przewidzianego w tym przepisie.

78 Jak podkreśla Sąd, wykładnia ta nie tylko wynika z systemowego kontekstu tego przepisu, lecz konieczna jest też dla zagwarantowania, że ewentualne uwagi zainteresowanych stron zostaną wzięte pod uwagę w sposób skuteczny i bezstronny. Już sama okoliczność, że projekt środków ostatecznych wpłynął już do Rady, może samoistnie wpływać na konsekwencje, które mogą zostać wywiedzione z tych uwag.

79 Wreszcie ewentualne trudności instytucji w przestrzeganiu terminów przewidzianych w rozporządzeniu podstawowym nie mogą prowadzić w konsekwencji do naruszeń terminów przewidzianych w tym rozporządzeniu dla celów ochrony prawa do obrony zainteresowanych przedsiębiorstw. Przeciwnie, instytucje te, a w szczególności Komisja, są zobowiązane do uwzględnienia ograniczeń wynikających z terminów przewidzianych w tym rozporządzeniu, z poszanowaniem prawa do obrony tych przedsiębiorstw.

80 Ponadto należy zauważyć, że w niniejszej sprawie sama Komisja wyznaczyła wnoszącej odwołanie termin dziesięciu dni, jego naruszenie przez Komisję byłoby zatem sprzeczne z zasadą dobrej administracji.

81 Co się tyczy argumentów podniesionych przez wnoszącą odwołanie na poparcie drugiego zarzutu, na wstępie należy stwierdzić, że w pkt 71 zaskarżonego wyroku Sąd słusznie stwierdził, że niedochowanie dziesięciodniowego terminu przewidzianego w art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego może prowadzić do stwierdzenia nieważności zaskarżonego rozporządzenia jedynie wtedy, gdy istnieje możliwość, że z powodu tej nieprawidłowości postępowanie administracyjne mogłoby doprowadzić do innego wyniku, co w konkretny sposób wpływałoby na prawo wnoszącej odwołanie do obrony (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 lipca 1980 r. w sprawie 30/78 Distillers Company przeciwko Komisji, Rec. s. 2229, pkt 26; z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie C-142/87 Belgia przeciwko Komisji, zwany „wyrokiem w sprawie Tubemeuse", Rec. s. I-959, pkt 48; z dnia 2 października 2003 r. w sprawie C-194/99 P Thyssen Stahl przeciwko Komisji, Rec. s. I-10821, pkt 31).

82 Jednakże w zakresie, w jakim wnosząca odwołanie podnosi, iż Sąd naruszył prawo, stosując to orzecznictwo, należy zbadać, czy mógł on na podstawie uzasadnienia zawartego w pkt 72–75 zaskarżonego wyroku dojść do wniosku, że w niniejszej sprawie prawo do obrony wnoszącej odwołanie nie zostało naruszone.

83 W świetle utrwalonego orzecznictwa poszanowanie prawa do obrony w trakcie każdego postępowania dotyczącego podmiotu i mogącego doprowadzić do wydania niekorzystnego dla niego aktu stanowi podstawową zasadę prawa wspólnotowego,

której przestrzeganie powinno być zagwarantowane nawet w przypadku braku odpowiednich uregulowań proceduralnych. Zasada ta wymaga, aby adresaci decyzji, które dotyczą w sposób istotny ich interesów, mieli możliwość przedstawienia w sposób użyteczny swojego stanowiska (zob. w szczególności wyroki: z dnia 24 października 1996 r. w sprawie C-32/95 P Komisja przeciwko Lisrestal i in., Rec. s. I-5373, pkt 21; z dnia 21 września 2000 r. w sprawie C-462/98 P Mediocurso przeciwko Komisji, Rec. s. I-7183, pkt 36; z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie C-287/02 Hiszpania przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5093, pkt 37).

84 Jak wynika ze stwierdzeń Sądu, wnosząca odwołanie podniosła, w piśmie z dnia 2 kwietnia 2007 r., w którym przedstawiła swe uwagi w przedmiocie skorygowanych dokumentów w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń, argumenty zarówno dotyczące tego, czy spełnia materialnoprawne kryterium wskazane w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego, jak i tego, czy Komisja jest prawnie związana, w świetle tegoż art. 2 ust. 7 lit. c) swą pierwotną odmową przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej.

85 Ponadto jest bezsporne, że pomimo okoliczności, iż rzeczone pismo zostało przekazane Komisji w terminie wskazanym w art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego, Komisja, z powodu naruszenia tego terminu, nie znała jego treści w chwili przekazywania projektu środków ostatecznych Radzie.

86 Co się tyczy po pierwsze argumentów w rzeczonym piśmie dotyczących kryterium materialnoprawnego wskazanego w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego, Sąd orzekł, w pkt 72–74 zaskarżonego wyroku, że argumenty te nie mają wpływu na treść spornego rozporządzenia z trzech względów:

87 Po pierwsze, z akt sprawy nie wynika, że w skorygowanych dokumentach w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r. przedstawiono nowe elementy faktyczne, o których nie powiadomiono jeszcze wnoszącej odwołanie. Następnie wnosząca odwołanie miała okazję, podczas wcześniejszego etapu postępowania, wypowiedzieć się w przedmiocie prezentowanego ponownie w rzeczonych dokumentach stanowiska. Wreszcie z pisma z dnia 2 kwietnia 2007 r. nie wynika, że wnosząca odwołanie przedstawiła nowe argumenty w odpowiedzi na stanowisko zajęte przez Komisję.

88 Należy jednakże stwierdzić, że względy te jako takie nie wystarczają, by wykluczyć możliwość, iż postępowanie administracyjne doprowadziłoby do innego wyniku, gdyby Komisja powzięła wiadomość o piśmie z dnia 2 kwietnia 2007 r. przed przekazaniem Radzie projektu środków ostatecznych.

89 W tym zakresie należy w szczególności stwierdzić, że jak wskazano w pkt 61 niniejszego wyroku, Komisja sama wyjaśniła w swych uwagach interwenienta przedstawionych przed Sądem, że wyłącznie w następstwie uwag spółek-interwenientów i pewnych państw członkowskich dokonała rewizji swej decyzji o przyznaniu wnoszącej odwołanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej, wskazanej w dokumentach w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 20 lutego 2007 r.

90 Jest zatem bezsprzeczne, że Komisja dokonała rewizji swej decyzji nie z powodów leżących u podstaw jej pierwotnej odmowy przyznania tego statusu wnoszącej odwołanie, lecz w świetle argumentów przedstawionych jej przez spółki-interwenientów i pewne państwa członkowskie. Jest też bezsprzeczne, że argumenty te zmierzały w szczególności do wykazania, iż uwagi i dokumenty przedstawione wnoszącej odwołanie nie musiały doprowadzić Komisji do zmiany jej pierwotnej odmowy przyznania rzeczonego statusu.

91 W tych okolicznościach nie można twierdzić na podstawie uzasadnienia zawartego w pkt 72–74 zaskarżonego wyroku, że brak było konkretnego wpływu na prawo do obrony wnoszącej odwołanie przez fakt, że nie miała ona możliwości poinformowania w przydatny sposób o swym stanowisku w kwestiach podniesionych w tych argumentach, a w szczególności w kwestii, czy niezależnie od pewnych uchybień w księgowości wnoszącej odwołanie, można jej było przyznać status przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej na podstawie danych dotyczących cen stali przywożonej z Chin, przedstawionych przez nią w toku postępowania administracyjnego.

92 W szczególności, biorąc pod uwagę przebieg tego postępowania i okoliczność, że Komisja przy dwóch okazjach zmieniła swe stanowisko w związku z uwagami przedstawionymi jej przez zainteresowane strony, nie można wykluczyć, że Komisja zmieniłaby swe stanowisko jeszcze raz, uwzględniając argumenty przedstawione przez wnoszącą odwołanie w piśmie z dnia 2 kwietnia 2007 r., a dotyczące, w świetle ustaleń poczynionych w pkt 74 zaskarżonego wyroku, znaczenia które należało przypisać wykrytym nieprawidłowościom księgowym oraz konsekwencjom, które należało wywieść z informacji dotyczących cen przywozu stali.

93 W tym zakresie należy podkreślić, że poszanowanie prawa do obrony ma zasadnicze znaczenie w postępowaniach takich jak w niniejszej sprawie (zob. podobnie wyroki: z dnia 27 czerwca 1991 r. w sprawie C-49/88 Al-Jubail Fertilizer przeciwko Radzie, Rec. s. I-3187, pkt 15–17, oraz przez analogię z dnia 21 września 2006 r. w sprawie C-113/04 P Technische Unie przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-8831, pkt 55).

94 Ponadto należy przypomnieć, że jak wynika z orzecznictwa Trybunału, nie można zobowiązać wnoszącej odwołanie do wykazania, że decyzja Komisji miałaby inną treść, lecz jedynie, że ewentualności tej nie można całkowicie wykluczyć, w razie gdyby miała ona możliwość lepszego zagwarantowania swej obrony w braku nieprawidłowości proceduralnych (zob. ww. wyrok w sprawie Thyssen Stahl przeciwko Komisji, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

95 Po drugie, co się tyczy argumentów podniesionych przez wnoszącą odwołanie, w tymże piśmie z dnia 2 kwietnia 2007 r., dotyczącym kwestii, czy Komisja była prawnie związana, w świetle art. 2 ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie rozporządzenia podstawowego, swą pierwotną odmową przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej, Sąd uznał, w pkt 75 zaskarżonego wyroku, że argumenty te nie mogły w każdym razie wpłynąć na treść spornego rozporządzenia w zakresie, w jakim odmowa przyznania tego statusu była oparta na stosowaniu kryterium materialnoprawnego.

96 Jednakże sama okoliczność, że Komisja oparła się na materialnoprawnym kryterium art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego w celu odmowy rzeczonego statusu w skorygowanych dokumentach w sprawie ujawnienia ostatecznych ustaleń z dnia 23 marca 2007 r., nie wystarcza, by wykluczyć możliwość, że argumenty dotyczące wykładni art. 2 ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie, które wnosząca odwołanie miała okazję podnieść po raz pierwszy w rzeczonym piśmie, mogły wpłynąć na treść projektu środków ostatecznych.

97 W zakresie, w jakim, jak wskazano w pkt 92 niniejszego wyroku, nie można wykluczyć, że Komisja zmieniłaby swe stanowisko jeszcze raz na skutek uwag dotyczących kryterium materialnoprawnego przedstawionego przez wnoszącą odwołanie w jej piśmie z dnia 2 kwietnia 2007 r., kwestia, czy instytucja ta mogła jeszcze zmienić pierwotną decyzję o odmowie niezależnie od treści art. 2 ust. 7 lit. c) zdanie ostatnie rozporządzenia podstawowego, ma szczególne znaczenie.

98 Tak więc, nawet jeśli Komisja zostałaby ostatecznie przekonana, że wnosząca odwołanie spełnia rzeczone kryterium materialnoprawne, mogłaby ona przyznać jej status przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej wyłącznie, gdyby była przekonana, że wbrew temu, co twierdzą pewne państwa członkowskie i spółki-interwenienci, nie była prawnie związana tą pierwotną odmową przyznania tego statutu.

99 Ponadto wbrew temu, co Sąd orzekł w pkt 75 zaskarżonego wyroku, znaczenie tego pytania nie jest w żaden sposób podważone przez stwierdzenie dokonane w pkt 48 i 49 tego wyroku, w świetle którego uwagi Komisji w piśmie z dnia 4 kwietnia 2007 r. co do rzekomej niemożności zmiany jej pierwotnej decyzji odmawiającej wnoszącej odwołanie przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej miały charakter wyłącznie incydentalny.

100 Niewątpliwie, jak Sąd mógł stwierdzić w pkt 50 zaskarżonego wyroku, rzeczone stwierdzenie pozwalało na odrzucenie pierwszego zarzutu skargi, opartego na założeniu, że Komisja powróciła do pierwotnej decyzji o odmowie przyznania rzeczonego statusu ze względu na zakaz jej zmiany.

101 Natomiast stwierdzenie to nie było wystarczające, by wykazać w ramach badania drugiego zarzutu, że prawo do obrony wnoszącej odwołanie nie zostało naruszone wskutek uchybienia art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego.

102 Jak bowiem wynika z pkt 78 niniejszego wyroku, okoliczność, że Komisja przekazała Radzie projekt środków ostatecznych przed otrzymaniem uwag wnoszącej odwołanie w piśmie z dnia 2 kwietnia 2007 r., może wpływać na konsekwencje wywiedzione przez nią z tych uwag. Gdyby Komisja znała te uwagi przed przedstawieniem projektu środków ostatecznych, jej margines swobody w ich ocenie byłby szerszy i mogłaby dojść do innych wniosków, w tym w kwestii, ewentualnej możliwości zmiany pierwotnej decyzji o odmowie przyznania wnoszącej odwołanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej.

103 Należy stwierdzić, że w tych okolicznościach Sąd nie mógł się ograniczyć, jak uczynił w pkt 75 zaskarżonego wyroku, do odesłania do jego pkt 48 i 49 i treści pisma Komisji

z dnia 4 kwietnia 2007 r. Jako że pismo to sporządzono po tym, jak Komisja przekazała Radzie projekt środków ostatecznych, a zatem po tym, jak Komisja naruszyła art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego, Sąd powinien był zbadać, czy treść tego projektu i tego pisma mogła być odmienna, gdyby nie naruszono tego przepisu.

104 Z całości powyższych rozważań wynika, że Sąd nie mógł wykluczyć, w oparciu o pkt 72–75 zaskarżonego wyroku, że naruszenie przez Komisję art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego mogło prowadzić do zmiany treści spornego rozporządzenia, a zatem prawa do obrony wnoszącej odwołanie. Ponieważ Sąd naruszył prawo, należy uwzględnić drugi zarzut odwołania.

105 Zatem zaskarżony wyrok należy uchylić w zakresie, w jakim Sąd orzekł, że naruszenie art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego nie miało wpływu na prawo do obrony wnoszącej odwołanie.

W przedmiocie skargi do Sądu

106 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy zdanie drugie statutu Trybunału Sprawiedliwości w przypadku uchylenia orzeczenia Sądu Trybunał może wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

107 Jak stwierdzono w pkt 81 niniejszego wyroku, niedochowanie dziesięciodniowego terminu przewidzianego w art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego może prowadzić do stwierdzenia nieważności zaskarżonego rozporządzenia jedynie wtedy, jeżeli istnieje możliwość, że z powodu tej nieprawidłowości postępowanie administracyjne mogłoby doprowadzić do innego wyniku, co w konkretny sposób wpływałoby na prawo wnoszącej odwołanie do obrony.

108 Należy zatem zbadać, czy taka możliwość może zostać wykluczona w niniejszej sprawie.

109 Byłoby tak, jeśli — również w przypadku, gdyby Komisja została przekonana pismem z dnia 2 kwietnia 2007 r., że wnosząca odwołanie spełnia materialne kryterium wskazane w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tiret drugie rozporządzenia podstawowego — miałaby ona zakaz na mocy art. 2 ust. 7 lit. c) zmiany swej pierwotnej decyzji o odmowie przyznania statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej.

110 Artykuł 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego stanowi w swych dwóch ostatnich zdaniach, że kwestia, czy producent spełnia materialnoprawne kryteria wskazane w tym przepisie, musi zostać rozstrzygnięta w okresie trzech miesięcy od wszczęcia postępowania oraz że przyjęte ustalenie pozostaje w mocy przez cały okres postępowania.

111 W świetle zasad praworządności i dobrej administracji wykładni tego przepisu nie można dokonywać w ten sposób, że zobowiązuje on Komisję do przedstawienia Radzie projektu środków ostatecznych, który utrwalałby, na niekorzyść zainteresowanego przedsiębiorstwa błąd w pierwotnej ocenie rzeczonych kryteriów materialnoprawnych.

112 Tak więc, w przypadku gdy Komisja stwierdzi w toku dochodzenia, odmiennie niż w jej pierwotnej ocenie, że przedsiębiorstwo spełnia kryteria wskazane w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy rozporządzenia podstawowego, zobowiązana jest do wyciągnięcia z tego odpowiednich konsekwencji, zapewniając poszanowanie przewidzianych rozporządzeniem podstawowym gwarancji proceduralnych.

113 Wynika z tego, że Komisja mogła jeszcze zmienić swe stanowisko w następstwie pisma wnoszącej odwołanie z dnia 2 kwietnia 2007 r.

114 W zakresie, w jakim nie można zatem wykluczyć, że Komisja przedstawiłaby Radzie projekt środków ostatecznych bardziej korzystny dla wnoszącej odwołanie, gdyby znała treść rzeczonego pisma, i że w takim przypadku Rada przyjęłaby tę propozycję, należy stwierdzić, że prawo do obrony wnoszącej odwołanie zostało w konkretny sposób naruszone przez brak poszanowania dziesięciodniowego terminu przewidzianego w art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego, z którego powodu Komisja nie zapoznała się z jego treścią w odpowiednim czasie.

115 Zatem należy stwierdzić nieważność spornego rozporządzenia w zakresie, w jakim ustanawia cło antydumpingowe na przywóz desek do prasowania produkowanych przez wnoszącą odwołanie.

W przedmiocie kosztów

116 Zgodnie z art. 122 regulaminu, jeżeli odwołanie jest zasadne i Trybunał orzeka wyrokiem kończącym postępowanie w sprawie, rozstrzyga także o kosztach.

117 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu Trybunału, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ wnosząca odwołanie wniosła o obciążenie Rady kosztami postępowania, a Rada przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania obydwu instancji.

118 W myśl art. 69 § 4 regulaminu Trybunału, mającego także zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, państwa członkowskie i instytucje interweniujące w sporze pokrywają własne koszty. Zgodnie z tym przepisem należy orzec, że Republika Włoska i Komisja pokrywają własne koszty. W myśl akapitu trzeciego tego ustępu Trybunał może orzec, że interwenient inny niż państwo lub instytucja, pokrywa własne koszty. W zastosowaniu tego przepisu należy orzec, że spółki-interwenienci pokrywają własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) **Wyrok Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 29 stycznia 2008 r. w sprawie T-206/07 Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware przeciwko Radzie zostaje uchylony w zakresie, w jakim Sąd orzekł, że naruszenie art. 20 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 384/96 z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony przed dumpingowym przywozem z krajów niebędących członkami Wspólnoty Europejskiej, nie miało wpływu na prawo do obrony Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware Co. Ltd.**

2) **Stwierdza się nieważność rozporządzenia Rady (WE) nr 452/2007 z dnia 23 kwietnia 2007 r. nakładającego ostateczne cło antydumpingowe i stanowiącego o ostatecznym pobraniu cła tymczasowego nałożonego na przywóz desek do prasowania pochodzących z Chińskiej Republiki Ludowej i Ukrainy w zakresie, w jakim ustanawia ono cło antydumingowe na przywóz desek do prasowania produkowanych przez Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware Co. Ltd.**

3) **Rada Unii Europejskiej pokrywa koszty postępowania w obydwu instancjach.**

4) **Komisja Wspólnot Europejskich, Vale Mill (Rochdale) Ltd, Pirola SpA, Colombo New Scal SpA i Republika Włoska pokrywają własne koszty.**

Podpisy